

EKONOMIUTSKOTTETS UTLÅTANDE

26/2005 rd

Statsrådets utredning med anledning av Europeiska försvarsbyråns initiativ till en uppförandekodex för medlemsstaternas upphandling av försvarsutrustning

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 21 oktober 2005 statsrådets utredning med anledning av Europeiska försvarsbyråns initiativ till en uppförandekodex för medlemsstaternas upphandling av försvarsutrustning (E 92/2005 rd) till ekonomiutskottet för eventuella åtgärder.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Elise Pekkala, handels- och industriministeriet
- äldre regeringssekreterare Jouko Tuloisela, försvarsministeriet
- biträdande direktör Henrik Nordell, Suomen Puolustus- ja Ilmailuteollisuusyhdistys ry.

UTREDNINGEN

Förslaget

Försvarsbyrån har utarbetat principer om en mellanstatlig, frivillig och juridiskt icke bindande uppförandekodex för ökad konkurrens inom upphandlingen av försvarsutrustning. Byrån gav den 6 oktober 2005 ut en ny version av sina förslag till uppförandekodex för medlemsstaterna att behandla.

Målet är att ge företag i de deltagande länderna lika och icke-diskriminerande möjligheter att konkurrera om upphandlingen av försvarsutrustning (närmast ett slags lagervaror) i de deltagande länderna. Medlemsstaterna ska med vissa begränsningar förbinda sig att öppna sin upphandling av nödvändig utrustning och sina anbud för verklig europeisk konkurrens, vara genomsynliga i sina åtgärder, rapportera om sina upphand-

lingsbeslut och i förekommande fall lämna utredning om eventuella avsteg från uppförandekodexen. Kodexen föreslås träda i kraft den 1 juli 2006 och medlemsstaterna uppmanas klargöra sina åtgärder i sammanhanget.

Regeringens ståndpunkt

Regeringen tillstyrker stegvisa åtgärder för att ömsesidigt öppna upphandlingen av försvarsutrustning och skapa en fungerande europeisk marknad. På sikt är regeringen för en europeisk marknad för försvarsutrustning. Uppförandekodexen för upphandling är ett viktigt steg i den riktningen. Finland vill vara med i arbetet. Europeiska försvarsbyrån är en lämplig partner för att upprätta uppföranderegler och initiativet backar på ett betydelsefullt sätt upp byråns övriga mål

och ambitionen att förbättra den europeiska utrikes- och säkerhetspolitiken över lag samt Finlands försvar.

Uppförandereglerna ger också den finländska industrin tillträde till den europeiska konkurrensen och en chans att förbättra försörjningstryggheten på europeisk nivå.

Men Finland måste beakta sitt nationella försvar som kan inverka på tillämpningen av uppförandereglerna. I förekommande fall finns det en möjlighet att avvika från förfarandet med hänsyn till det nationella intresset (jfr artikel 296).

Finland måste också framöver kunna ställa krav på industriellt samarbete i upphandlingen av utländsk försvarsutrustning. Regeringen ser positivt på att villkoren som ett led i handeln görs mer genomsynliga och att det utreds om de kan harmoniseras på europeisk nivå.

De frågor som hör ihop med uppförandereglerna, som mellanstatliga vapenexporttransferringar i EU, bör samtidigt utvecklas. Enligt regeringens mening är det viktigt att de här frågorna bearbetas i samråd med kommissionen, medlemsstaterna och övriga aktörer.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

De uppföranderegler som försvarsbyrån föreslår följer i huvudsak reglerna för offentlig upphandling trots att de innefattar en rad flexibla mekanismer. Utskottet omfattar regeringens syn och menar att det ligger i Finlands intresse att vara med i systemet. Det öppnar nya möjligheter för vår försvarsmaterielindustri och för försörjningstryggheten och tillika bättre möjligheter att vara med och utveckla reglerna.

Det handlar om en första ansats att öppna upp en hittills helt sluten sektor på europeisk nivå.

Det är inte helt klart i vilken omfattning medlemsstaterna kommer att ansluta sig till uppförandereglerna och tillämpa dem. Finland bör inte ensidigt öppna upp sin marknad utan anpassa sina nationella åtgärder till allmän europeisk praxis.

Utlåtande

Ekonomiutskottet meddelar

att utskottet omfattar statsrådets ståndpunkt.

Helsingfors den 9 november 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
vordf. Jari Leppä /cent
medl. Arto Bryggare /sd
Sari Essayah /kd
Klaus Hellberg /sd
Esko Kiviranta /cent
Miapetra Kumpula-Natri /sd

Klaus Pentti /cent
Antti Rantakangas /cent
Martin Saarikangas /saml
Sari Sarkomaa /saml
Juhani Sjöblom /saml
Oras Tynkkynen /gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulovesi.